

před rozhodnutím jazykového sporu podání odmítnuto právoplatným usnesením, čemuž bude vždy, když usnesení to bylo vydáno nejvyšším soudem. Kdyby jazykové nařízení bylo mělo na mysli nápravu i v tomto rozsahu, bylo by ji zajisté stanovilo výslovně a nebylo by omezilo právomoc dohlédacích úřadů správních jen na nápravu, pokud je ještě možná podle povahy věci. Z toho jest dovoditi, že již jazykové nařízení počítalo s právoplatným odmítnutím podání jazykově vadného jako konečným jeho vyřízení. Neosobuje si proto nejvyšší soud právo rozhodnouti s konečnou platností jazykový spor ani tím, že trvá na právoplatnosti svého usnesení jako rozhodnutí soudu, a pokládá tudíž za vyloučené opětné vyřízení podání právoplatně odmítnutého.

Čís. 8925.

Výpůjčka nenáleží k obvyčejné správě obecního jmění (v Čechách). Usnesení obecního zastupitelstva je třeba i k příkazu k přípravným pracím uzavření zápůjčky, byl-li s tímto příkazem spojen zároveň závazek obce, platiti za tyto práce mzdu. I kdyby se k takovému příkazu nevyžadovalo usnesení obecního výboru, musely by dopisy starosty obce, jimiž měl býti udělen příkaz k přípravným pracím, býti podepsány nejen starostou, nýbrž i jedním členem obecní rady.

Usnesení obecní rady (obecního zastupitelstva) jest o sobě úkonem vnitřním, z něhož vzejdou účinky na venek proti třetím osobám, až byly druhé straně sděleny způsobem předepsaným v § 55, odstavec první druhá věta, a v § 55, odstavec druhý, obec. zřiz. pro Čechy. Těmito jest omezena zástupčí moc orgánů obce v ten smysl, že mohou za obec projevovati vůli jen způsobem tam předepsaným. Konkludentními činy starosty obce nemůže dojíti ke smlouvě s obcí.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Rv I 1401/28.)

Žalující advokát domáhal se na žalující obci v Čechách zaplacení za právnické práce, jež vykonal, jednaje z příkazu žalované s pojišťovací společností o poskytnutí zápůjčky. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Netřeba zkoumati, zda jest správným názor dovolatelův, že dopisy starosty obce ze dne 10. prosince 1924 a 3. ledna 1925 obsahují příkaz žalobci, daný podle usnesení městské rady, by jménem obce provedl přípravné práce k opatření výpůjčky pro obec. Neboť, i kdyby tomu tak bylo, bylo by především rozhodujícím, zda tento příkaz byl pro obec závazný, zda z něho vzešla obci povinnost, zaplatiti žalobci odměnu za práce podle tohoto příkazu konané, a na tuto otázku odpověděly nižší soudy právem záporně. Žalobcovu nároku by neškodilo, že nebyl ustanoven zástupce obce způsobem předepsaným § 34 čís. 4 ob. zřiz. českého. Na tom by záleželo jen, kdyby šlo o otázku, zda byl žalobce oprávněn svými právními jednáními obec zavázati a nabýti pro ni práv. Ale práce pro obec konati mohl a obec by byla povinna mu za tuto

činnost zaplatiti, kdyby ji byl vykonal podle příkazu, obec zavazujícího, i když nebyl zároveň platně zmocněn, obec na venek zastupovati. Co se týče otázky, zda k těmto pracím byl platně zjednán jménem obce dopisy jejího starosty ze dne 10. prosince 1924 a 3. ledna 1925, uznává dovolatel, že k platnosti smlouvy o výpůjčku bylo by bývalo třeba usnesení městského zastupitelstva podle § 31 čis. 5 obec. zřízení čes., poněvadž výpůjčka nenáleží k obyčejné správě obecního jmění, míní však, že přípravné práce k opatření výpůjčky jsou věci obyčejné správy a že proto byl starosta oprávněn, dáti mu podle usnesení městské rady příkaz, by projednal věc za obec se zápůjčitelkou a ji připravil pro rozhodnutí obecního zastupitelstva. Tomu však nelze přisvědčiti. Vyžadovala-li smlouva o výpůjčku usnesení městského zastupitelstva, vyžadoval téhož usnesení i příkaz k přípravným pracím, an s tímto příkazem spojen byl zároveň závazek obce, platiti za tyto práce mzdu, neboť, nenáleží-li výpůjčka k obyčejné správě jmění, nemůže k ní býti počítána ani námezdní smlouva o pracích, jimiž opatření výpůjčky má býti připraveno. Než na věci by se nic nezměnilo, i kdyby se dovolateli přisvědčilo v tom, že smlouva se žalobcem o přípravných pracích nevyžadovala usnesení obecního výboru. Dopisy starosty obce, jimiž podle žalobcova mínění mu byl udělen příkaz k přípravným pracím, musely by, měl-li příkaz obec zavázati, podepsány býti nejen starostou, nýbrž i jedním členem obecní rady. Neboť příkazem, by vykonal přípravné práce, byla by se obec zároveň zavázala, zaplatiti žalobci za ně mzdu, šlo by tedy o listiny, kterými má býti založen závazek obce k jiným osobám a platilo by tudíž o nich ne-li ustanovení § 55 druhý odstavec ob. zřiz. česk., předpokládá-li se, že nebylo třeba usnesení obecního zastupitelstva, alespoň ustanovení § 55 první odstavec druhá věta zřízení čes. V § 55 první odstavec druhá věta a druhý odstavec obec. zřízení českého, ustanovuje zákon, jakým způsobem zákonní zástupci obce mají ve věcech tam uvedených činiti projevy vůle za obec jimi zastoupenou. Těmito předpisy má býti obec chráněna před tím, by její zákonní zástupci nepřekročili meze obecním zřízením jim vytčené. Toto ustanovení nelze tudíž omeziti na listinné projevy, neboť bylo by protismyslné, kdyby pro projevy písemné platila tato omezení, pro projevy jinaké však nikoliv. Jest proto těmto předpisům rozuměti tak, že omezují zástupčí moc orgánů obce v ten smysl, že mohou za obec projevovati vůli jen způsobem tam předepsaným, takže projev vůle, orgány obce na ni učiněný, jest pro obec platný a závazný jen, bylo-li šetřeno zákonné formy. Projevy starosty žalované obce k žalobci, na které se žalobce odvolává, nemají tudíž proti obci právního účinku. Šlo-li o věc, vyžadující usnesení městského zastupitelstva, nemohl starosta, ani nehledě k nedostatku formy § 55 druhý odstavec ob. zřízení čes., obec zavázati, ano nebylo platného usnesení obecního zastupitelstva (srovnej sb. n. s. čis. 4321), a šlo-li o věc, nenáležící do působnosti městského zastupitelstva, není příkaz žalobci pro obec závazný, poněvadž nebyla zachována forma § 55 první odstavec druhá věta ob. zřízení českého. Že takový postup stěžuje správu obce, jak míní dovolatel, nemůže býti rozhodujícím, dokud tento postup

jest platným zákonem nařízen. Z toho plyne, že ani konkludentními činy starosty obce (§ 863 obč. zák.) nemohlo dojíti k platné smlouvě mezi žalobcem a obcí, jak míní dovolání. Není ostatně jasno, v čem vidí dovolání tyto konkludentní činy, doličujíc, že došlo ke zmocňovací smlouvě mezi žalobcem a žalovanou obcí tím, že osobami, od obce vyslanými, dopisy starostenského úřadu a usneseními obecní rady bylo zcela zřetelně a písemně projevováno, že obec jest srozuměna s tím, by žalobce vykonal přípravné práce, ba že ho k tomu výslovně vyzvala a ho opětovně poháněla. Šlo by o smlouvu (nikoli o zmocňovací, poněvadž nebylo šetřeno ustanovení § 34 čís. 4 ob. zřízení českého, nýbrž) o námezdní, ujednanou mlčky potud, že žalovaná obec by byla povinna zaplatiti žalobci přiměřenou mzdu, i když nebyla výslovně ujednána, poněvadž podle jeho stavu nebylo lze očekávati, že vykoná práce bezplatně, ale to by byl důsledek zásady, že o významu a o výkladu projevů vůle, učiněných jménem obce, platí všeobecná pravidla právní, tedy také ustanovení § 1152, pokud se týče § 1004 obč. zák., nikoliv však důsledek toho, že starosta jest oprávněn, zavazovati obec proti třetím osobám konkludentními činy, a předpokládalo by vždy, že žalobce byl k pracím jménem obce platně zjedнан. O smlouvě mlčky podle § 863 první odstavec obč. zák. ujednané byla by mohla býti řeč jen, kdyby žalobci příkaz k pracím byl udělen konkludentními činy. To však žalobce sám ani netvrdí, uváděť, že byl výslovně vyzván, by práce konal. O otázku, zda starosta může obec proti třetím osobám zavázati též konkludentními činy, tu tedy vlastně ani nejde, muselo by ovšem na ni, jak řečeno, podle platných ustanovení zákonných býti odpověděno záporně. V pravdě nešlo o tuto otázku ani v rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídni G. U. n. ř. čís. 2399, jehož se žalobce dovolává pro svůj názor. Podle skutkového děje v něm vyličeného usnesla se obec, poskytnouti pro okresní silnici potřebné stavební pozemky, obecní zastupitelstvo bylo svoláno k jednání o nabytí potřebných pozemků a při tomto zasedání prohlásil tehdejší žalobce před shromážděným zastupitelstvem, že jest ochoten přenechati obci pozemky za určitou cenu. O tom byl sepsán protokol a od obou stran podepsán; pozemky byly pak obci předány a starosta slíbil prodávateli, že mu zaplatí kupní cenu. Žalobě o zaplacení kupní ceny bylo lze za tohoto stavu věci vyhověti jen, když se za to mělo, že zde právě bylo usnesení obecního zastupitelstva o koupi pozemků a že došlo k dohodě přímo mezi prodávatelem a obecním zastupitelstvem v jeho zasedání. Šlo by o otázku, zda i v takovém případě přímého ujednání smlouvy mezi obecním zastupitelstvem a druhou stranou jest třeba listiny opatřené náležitostmi § 55 druhý odstavec ob. zřízení, již netřeba nyní řešiti, nikoliv o otázku, zda se obec může zavázati činy konkludentními. Převzetí pozemků a slib zaplatiti kupní cenu náležely by již ke splnění smlouvy; jimi nebyly obci uloženy nové závazky a proto by patřily do oboru působnosti starosty obce. S názorem, že starosta převzetím pozemků a slibem, zaplatiti kupní cenu, mohl sám přijmouti návrh kupní smlouvy a zavázati obec, i když tu nebylo usnesení obecního zastupitelstva, nebylo by lze souhlasiti.

Ježto zmíněná ustanovení obec. zřízení jsou právem donucovacím, a obec má jimi býti chráněna, nemůže se přičítati ani dobrým mravům ani pravidlům poctivého styku, když se jich obec dovolává na svou ochranu.

Čís. 8926.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Byli-li k zastupování veřejné obchodní společnosti oprávněni jen oba společníci společně, nemohl jeden společník uzavřít smlouvu s účinkem pro společnost a jest sám oprávněn domáhati se vrácení nedovolené úplaty (§ 20 (2) zák.) poskytnuté při smlouvě.

Ten, kdo poskytl nedovolenou úplatu, jest oprávněn domáhati se jejího vrácení, leč že jednal jen jako zástupce jiného.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Rv I 1566/28.)

Žalobce Karel K., spolumajitel firmy H. a spol., domáhal se na žalované vrácení 250.000 Kč, jež jí zaplatil při předání krámu za jeho zařízení. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném dalším jednání znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání opřené o důvody § 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. jest z důvodu posléz uvedeného oprávněno. Za nynějšího stavu věci jest řešiti jen otázku žalobcovy aktivní legitimace, kterou odvolací soud žalobci upřel a jen z toho důvodu změnou rozsudku prvního soudu žalobu zamítl. Žalobce založil žalobní nárok na předpisech §§ 18 a 20 (2) a (3) zákona o ochr. náj. ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., jehož jest v souzeném případě použití.

Ve příčině žalobní sumy 250.000 Kč vyhověl první soud žalobě z důvodu § 20 (2) a (3) cit. zák. Pro řešení otázky žalobcovy aktivní legitimace v tomto směru pokládal odvolací soud především za nutné zjišťovati, zda žalobce najal krámské místnosti pro sebe, či pro firmu H. a spol. Ale tato otázka nemá rozhodného významu, neboť v tomto sporu nejde o poměr mezi vlastníci domu jako pronajímatelkou a mezi žalobcem nebo firmou H. a spol. jako nájemci, nýbrž jde o poměr mezi žalovanou, jako dřívější nájemnicí a tím, kdo jí něco poskytl za postoupení krámu, nebo v souvislosti s tím (§ 20 (2) zákona o ochr. náj.). V té příčině neprávem odvolací soud upřel žalobci aktivní legitimaci. Žalobce jest oprávněn k žalobě ze dvojího důvodu: a) Odvolací soud osvojil si skutkové zjištění prvního soudu, že úmluva, o kterou jde, byla mezi žalobcem a žalovanou uzavřena dne 5. nebo 6. ledna 1926, kdy byl žalobce sám majitelem firmy H. a spol., protože druhý společník František B. přestal býti společníkem od 1. ledna 1926; dále, že nový spo-